Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2365

10.10.2024

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2024/2365

z 11. apríla 2024

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre čistý vodík za rozpočtový rok 2022

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre čistý vodík za rozpočtový rok 2022,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0089/2024),

A. keďže spoločný podnik pre čistý vodík so sídlom v Bruseli bol zriadený v novembri 2021 v rámci programu Horizont Európa nariadením Rady (EÚ) 2021/2085 ([1]) na obdobie, ktoré sa končí 31. decembra 2031; keďže spoločný podnik pre čistý vodík nahradil spoločnú technologickú iniciatívu pre palivové články a vodík (ďalej len „spoločný podnik FCH“), ktorá bola zriadená v máji 2008 na obdobie do 31. decembra 2017 v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu nariadením Rady (ES) č. 521/2008 ([2]) a predĺžená v máji 2014 v rámci programu Horizont 2020 na obdobie do 31. decembra 2024 nariadením Rady (EÚ) č. 559/2014 ([3]) (ďalej len „spoločný podnik FCH 2“), a nadviazal na ňu;

B. keďže spoločný podnik pre čistý vodík je verejno-súkromným partnerstvom v oblasti výskumu vodíkovej technológie a technológie palivových článkov; keďže jeho zakladajúcimi členmi sú Únia zastúpená Komisiou, priemyselné združenie (Hydrogen Europe) a výskumné združenie (Hydrogen Europe Research);

C. keďže v záujme zvýšenia transparentnosti by spoločný podnik pre čistý vodík mal vo svojej ročnej účtovnej závierke zverejňovať relevantné informácie týkajúce sa príspevkov členov na úrovni programu; keďže spoločný podnik pre čistý vodík by mal pre každý program, v rámci ktorého pôsobí, predložiť do konca roka všetky relevantné informácie podľa kategórie členov vrátane cieľových hodnôt právnych príspevkov stanovených pre príslušný program, objem prijatých príspevkov a objem právnych záväzkov; navrhuje, aby spoločný podnik pre čistý vodík pokračoval v zlepšovaní transparentnosti;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že v správe Dvora audítorov o účtovnej závierke spoločného podniku pre čistý vodík sa uvádza, že účtovná závierka za rok 2022 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2022, ako aj výsledky jeho operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie; okrem toho na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že príslušné transakcie k účtom sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;

2. víta úlohu spoločného podniku pre čistý vodík pri podpore výskumných a inovačných činností v oblasti vodíkových technológií v Európe;

3. konštatuje, že dostupný rozpočet na rok 2022 ([4]) predstavoval 314,3 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch ([5]) (v porovnaní s 15,8 milióna EUR v roku 2021), z toho 305,8 milióna EUR na operačné činnosti a 8 miliónov EUR na administratívne výdavky, a v platobných rozpočtových prostriedkoch ([6]) 118,3 milióna EUR (56,2 milióna EUR v roku 2021), z toho 109,7 milióna EUR na operačné činnosti a 8,1 milióna EUR na administratívne výdavky;

([1]) Nariadenie Rady (EÚ) 2021/2085 z 19. novembra 2021, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa a zrušujú nariadenia (ES) č. 219/2007, (EÚ) č. 557/2014, (EÚ) č. 558/2014, (EÚ) č. 559/2014, (EÚ) č. 560/2014, (EÚ) č. 561/2014 a (EÚ) č. 642/2014 (Ú. v. EÚ L 427, 30.11.2021, s. 17).

([2]) Nariadenie Rady (ES) č. 521/2008 z 30. mája 2008, ktorým sa zakladá spoločný podnik pre palivové články a vodík (Ú. v. EÚ L 153, 12.6.2008, s. 1).

([3]) Nariadenie Rady (EÚ) č. 559/2014 zo 6. mája 2014, ktorým sa zriaďuje spoločný podnik pre palivové články a vodík 2 (Ú. v. EÚ L 169, 7.6.2014, s. 108).

([4]) Dostupný rozpočet zahŕňa nevyužité rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rokov, ktoré spoločný podnik pre čistý vodík opätovne zahrnul do rozpočtu bežného roka, pripísané príjmy a prostriedky prerozdelené na ďalší rok.

([5]) Odhlasované viazané rozpočtové prostriedky predstavovali 8,4 milióna EUR, ktoré boli následne zmenené, aby zahŕňali zvýšenie príjmov a výdavkov v súvislosti s novým programom Horizont Európa a nevyužité rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rokov.

([6]) Odhlasované platobné rozpočtové prostriedky predstavovali 53,2 milióna EUR, pričom pozmeňujúcim návrhom sa táto suma zvýšila v súvislosti s novým programom a pokrytím plánovanej výzvy na predkladanie návrhov vyhlásenej v roku 2022, ktorá sa zameriava na realizáciu strategického programu výskumu a inovácií.

4. konštatuje, že zmeny vo výške rozpočtu spoločného podniku pre čistý vodík vo veľkej miere závisia od fázy vykonávania viacročných programov v oblasti výskumu a inovácií, ktoré vykonáva; konštatuje, že v roku 2022 začal spoločný podnik pre čistý vodík s realizáciou programu Horizont Európa, a preto rozpočet na rok 2022 zahŕňa rozpočet na záväzky pre prvé výzvy programu Horizont Európa plánované na rok 2022 a rozpočet na platby súvisiace s platbami v rámci predbežného financovania;

5. konštatuje, že podľa Dvora audítorov sú informácie o príspevkoch členov na úrovni programu nedostatočné; víta záväzok spoločného podniku pre čistý vodík riešiť túto otázku;

6. konštatuje, že v ročnej účtovnej závierke spoločného podniku pre čistý vodík za rok 2022 sa sumy príspevkov uznané za jednotlivé kategórie členov (EÚ a súkromní členovia) navzájom výrazne líšia; konštatuje, že dôvodom je, že hotovostné príspevky Únie sa potvrdzujú a zaúčtujú, keď sú spoločnému podniku pre čistý vodík vyplatené na začiatku realizácie projektu, ale nepeňažné príspevky členov sa zaúčtujú až po potvrdení vzniknutých a vykázaných nákladov na realizáciu projektu;

7. vyzýva spoločný podnik pre čistý vodík, aby riešil rozdiel medzi zaúčtovanými sumami hotovostných príspevkov na jednej strane a nepeňažnými príspevkami na druhej strane poskytnutím informácií o právnych záväzkoch členov spoločného podniku pre čistý vodík na konci roku, pokiaľ ide o podpísané dohody o grante a zmluvy;

8. víta, že pokiaľ ide o vykonávanie siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu, spoločný podnik pre čistý vodík dosiahol cieľové hodnoty príspevkov členov;

9. konštatuje, že na konci roka 2022 spoločný podnik pre čistý vodík prijal záväzky vo výške 425,8 milióna EUR (resp. 95 %) maximálneho operačného príspevku EÚ vo výške 450 miliónov EUR na podpísané dohody o grante v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu; konštatuje, že z tejto viazanej sumy sa mali v roku 2023 vyplatiť na ukončenie posledného prebiehajúceho projektu v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu približne 3 milióny EUR (resp. 0,7 %); ďalej konštatuje, že na konci roku 2022 súkromní členovia vykázali nepeňažné príspevky vo výške minimálnej cieľovej sumy 450 miliónov EUR, ktorú spoločný podnik pre čistý vodík v plnom rozsahu potvrdil;

10. konštatuje, že pokiaľ ide o program Horizont 2020, nízka úroveň potvrdených nepeňažných príspevkov súkromných členov na operačné činnosti vo výške 51,7 milióna EUR (2021: 38,6 milióna EUR) je spôsobená tým, že spoločný podnik pre čistý vodík ich certifikuje neskôr, keď sa uskutočňujú konečné platby na projekty programu Horizont 2020 a keď sa majú predložiť osvedčenia o finančnom výkaze;

11. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že právne záväzky členov sú na úrovni ich cieľových príspevkov;

12. konštatuje, že pokiaľ ide o výsledky dosiahnuté spoločným podnikom pre čistý vodík v rámci programu Horizont 2020 v súvislosti s podpísanými dohodami o grante a zmluvami, spoločný podnik pre čistý vodík sa na konci roka 2022 v plnej miere zaviazal vyčleniť maximálny operačný príspevok Únie vo výške 646 miliónov EUR na podpísané dohody o grante a zmluvy v rámci tohto programu; konštatuje, že z tejto viazanej sumy sa má v nasledujúcich rokoch vyplatiť na projekty a zákazky, ktoré sa ešte majú dokončiť, približne 88,5 milióna EUR (resp. 13,7 %);

13. okrem toho konštatuje, že súkromní členovia sa zároveň právne zaviazali poskytnúť nepeňažné príspevky na operačné činnosti spoločného podniku pre čistý vodík vo výške 190,5 milióna EUR a nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti vo výške 1,039 miliardy EUR (resp. 340,6 %) minimálnej cieľovej sumy vo výške 361 miliónov EUR; konštatuje, že tieto viazané sumy boli v plnej miere vykázané na konci roka 2022;

14. konštatuje, že pokiaľ ide o činnosti programu Horizont 2020, spoločný podnik pre čistý vodík nedostal žiadne nové operačné viazané rozpočtové prostriedky, pretože svoju poslednú výzvu na predkladanie návrhov dokončil do konca roka 2020;

15. konštatuje, že zo správy Dvora audítorov vyplýva, že miera vykonávania operačných platieb na činnosti programu Horizont 2020 z rozpočtu na rok 2022 sa znížila (81 % v roku 2022 v porovnaní s 88 % v roku 2021), keďže prijímatelia čelili rastúcim nákladom a problémom s vykonávaním v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a útočnej vojny proti Ukrajine, a že v dôsledku toho sa muselo predĺžiť trvanie väčšiny projektov programu Horizont 2020 a záverečné platby sa odložili na rok 2023;

16. konštatuje, že pokiaľ ide o program Horizont Európa, Komisia v roku 2022 poskytla peňažné príspevky vo výške 80 miliónov EUR, z ktorých spoločný podnik pre čistý vodík vyčlenil 47 miliónov EUR (resp. 59 %) na platby súvisiace s platbami v rámci predbežného financovania týkajúce sa prvých dohôd o grante uzavretých v rámci programu Horizont Európa;

17. konštatuje, že spoločný podnik pre čistý vodík vyhlásil prvú výzvu na predkladanie návrhov v oblasti vodíka v rámci programu Horizont Európa v celkovej hodnote 300 miliónov EUR; konštatuje, že výsledkom hodnotenia výzvy na rok 2022 bolo stiahnutie štyroch tém, ku ktorým neboli predložené žiadne vhodné návrhy ([7]); konštatuje, že spoločný podnik pre čistý vodík presunul nevyužitý rozpočet na platby vo výške 33 miliónov EUR do roku 2023 na platby súvisiace s platbami v rámci predbežného financovania týkajúce sa nových dohôd o grante, ktoré sa mali podpísať začiatkom roka 2023;

18. konštatuje, že zo správy Dvora audítorov vyplýva, že na konci roka 2022 bola miera plnenia administratívneho rozpočtu (hlava 2) nízka – 62 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 51 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov; konštatuje, že spoločný podnik pre čistý vodík vysvetlil, že dôvodom bolo pozastavenie platieb v súvislosti s usporiadaním podujatia Týždeň vodíka, odložené verejné obstarávanie na renováciu kancelárskej budovy a oneskorené uzavretie dôležitej rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb;

Verejné obstarávanie a zamestnanci

19. na základe konsolidovanej výročnej správy o činnosti konštatuje, že v roku 2022, v nadväznosti na prax spoločného podniku v uplynulých rokoch, riadenie výberových konaní a zákaziek zahŕňalo medziinštitucionálne postupy verejného obstarávania vyhlásené Komisiou alebo inými orgánmi EÚ a z nich vyplývajúce viacročné rámcové zmluvy; ďalej konštatuje, že spoločný podnik pre čistý vodík taktiež spolupracuje v oblasti verejného obstarávania s ostatnými spoločnými podnikmi s cieľom minimalizovať administratívne úsilie;

20. konštatuje, že spoločný podnik pre čistý vodík intenzívne využíva moduly eTendering, eNotices a eSubmission a začal proces integrácie nástroja riadenia verejného obstarávania (PPMT), ktorý bude v prevádzke v roku 2023;

21. konštatuje, že tím stálych zamestnancov spoločného podniku pre čistý vodík pozostáva z 29 pracovných miest (27 miest dočasných zamestnancov a dve miesta zmluvných zamestnancov); okrem toho konštatuje, že personálne zdroje zahŕňajú aj dvoch vyslaných národných expertov;

22. na základe konsolidovanej výročnej správy o činnosti z roku 2022 konštatuje, že digitálne pracovisko každého zamestnanca sa neustále modernizuje: zamestnancom spoločného podniku pre čistý vodík bol zabezpečený primeraný prístup ku kompletnému súboru žiadostí Komisie na účely riadenia grantov; zavedenie obnovy hardvéru sa uskutočnilo podľa plánu spolu s potrebnou obnovou licencií na základné aplikácie, ako sú Slido, Webex, Business Object, Adobe alebo mobilná telefónia, čo každému zamestnancovi umožňuje väčšiu flexibilitu v rámci nového systému práce na diaľku;

23. konštatuje, že v súlade so Služobným poriadkom úradníkov Európskej únie a Podmienkami zamestnávania ostatných zamestnancov Únie stanovenými v nariadení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ([8]) a v usmerneniach spoločného podniku pre čistý vodík by mal výbor zamestnancov vymenovať do výberovej komisie aspoň jedného člena pre vonkajšie postupy prijímania zamestnancov; konštatuje, že podľa zistení Dvora audítorov vo výberovej komisii pre kontrolované postupy prijímania zamestnancov nebol člen určený výborom zamestnancov a že spoločný podnik pre čistý vodík nemohol zriadiť výbor zamestnancov napriek tomu, že niekoľkokrát vyhlásil výberové konanie pre svojich zamestnancov;

Systémy riadenia a kontroly

24. konštatuje, že v prípade výdavkov v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu vykonával *ex post* audity spoločný podnik pre čistý vodík, zatiaľ čo za *ex post* audity výdavkov programu Horizont 2020 a programu Horizont Európa bol zodpovedný útvar pre spoločný audit Generálneho riaditeľstva Komisie pre výskum a inováciu; okrem toho konštatuje, že v prípade konečných výdavkov v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu uskutočnených v roku 2022 spoločný podnik pre čistý vodík nevykonal *ex post* audity z dôvodu nevýznamných súm, a preto ako konečnú chybovosť výdavkov v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu vykázal reprezentatívnu chybovosť vo výške 2,0 % a zvyškovú chybovosť vo výške 1,1 %, ktorú dosiahol na konci roka 2021;

25. konštatuje, že pokiaľ ide o výdavky spoločného podniku pre čistý vodík na program Horizont 2020 (zúčtovanie a záverečné platby), spoločný podnik vykázal reprezentatívnu chybovosť vo výške 2,9 % a zvyškovú chybovosť vo výške 0,9 % ([9]); ďalej konštatuje, že v prípade programu Horizont Európa neboli vykonané žiadne *ex post* audity, keďže prvé priebežné platby sa očakávajú až v roku 2024;

([7]) Podľa objasnenia spoločného podniku „stiahnutie tém“ treba chápať ako „nepokrytie tém z dôvodu nedostatku úspešných žiadostí/návrhov“.
([8]) Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.
([9]) Konsolidovaná výročná správa o činnosti spoločného podniku pre čistý vodík za rok 2022, kapitola 4.1.1.1.

26. konštatuje, že s cieľom posúdiť kontroly operačných platieb v spoločnom podniku pre čistý vodík Dvor audítorov na úrovni konečných prijímateľov vykonal audit náhodne vybratej vzorky platieb z programu Horizont 2020 uhradených v roku 2022 ([10]); konštatuje, že v jednom prípade Dvor audítorov zistil a vyčíslil závažnú chybu vyplývajúcu z personálnych nákladov, pretože prijímateľ vykázal hodiny odpracované počas dovolenky a do vykázaných nákladov zahrnul neoprávnené dodatočné náklady na odmeny, pričom v ďalšom prípade Dvor audítorov zistil a vyčíslil závažnú chybu vyplývajúcu z nákladov vykázaných na zariadenie, ktoré prijímateľ počas vykazovaného obdobia nepoužíval, a z nesprávne vypočítaných personálnych nákladov;

27. víta skutočnosť, že na konci roka 2022 spoločný podnik pre čistý vodík vypracoval a zaviedol kompletný prístup založený na riziku k predbežným kontrolám v súlade s usmerneniami útvaru Komisie pre spoločný audit, pričom zohľadnil okolnosti súvisiace s rizikom špecifickým pre spoločný podnik pre čistý vodík; konštatuje, že na tento účel sa spoločnému podniku pre čistý vodík podarilo identifikovať najrelevantnejšie kritériá rizika a na základe nich navrhol prístup k monitorovaniu založenému na riziku;

28. konštatuje, že takýto prístup umožnil spoločnému podniku pre čistý vodík posúdiť úroveň rizika každého projektu a prijímateľa počas hlavných fáz realizácie projektu, ako je príprava dohody o grante, zmena dohody o grante, podávanie správ a platba; konštatuje, že v tejto súvislosti vypracoval spoločný podnik pre čistý vodík aj interné usmernenia týkajúce sa prístupu založeného na riziku a vyškolil a usmerňoval svojich zamestnancov na jeho riadne a dôsledné využívanie;

29. víta, že spoločný podnik pre čistý vodík vypracoval prístup k *ex post* auditom založený na riziku s cieľom znížiť svoju chybovosť posilnením čistiaceho účinku ich *ex post* auditov;

30. konštatuje, že zo správy Dvora audítorov vyplýva, že spoločný podnik pre čistý vodík vypracoval prispôsobený prístup založený na riziku s cieľom posilniť vierohodnosť, ktorú zabezpečujú *ex ante* kontroly a *ex post* audity: na začiatku roka 2022 spoločný podnik pre čistý vodík analyzoval celý súbor svojich prijímateľov v rámci programu Horizont 2020 a označil prijímateľov, ktorí predstavujú najvyššie riziko, pokiaľ ide o *ex post* audity založené na riziku; konštatuje, že najrizikovejšími prijímateľmi boli všetci hlavní prijímatelia s príspevkom spoločného podniku pre čistý vodík presahujúcim 1 milión EUR v rámci všetkých projektov programu Horizont 2020 prevádzkovaných spoločným podnikom pre čistý vodík, ktorí nikdy neboli predmetom *ex post* auditu a mali rizikový profil malých a stredných podnikov alebo novoprichádzajúceho subjektu;

31. konštatuje, že ostatní hlavní prijímatelia boli vyzvaní, aby vyplnili stručný dotazník sebahodnotenia, ktorý sa zameral na najbežnejšie chyby zistené pri predchádzajúcich *ex post* auditoch, ako je zložitosť zvolenej možnosti nákladov na zamestnancov, významné subdodávky, nákup aktív, interné dodávky, metóda vykazovania nákladov a vykonávanie výsledkov predchádzajúcich *ex post* auditov; konštatuje, že na základe ich odpovedí spoločný podnik pre čistý vodík identifikoval hlavných prijímateľov s vysokým rizikom zisteným v rámci *ex ante* kontroly, usporiadal pre nich finančné webové semináre a zameral sa na kľúčové charakteristiky správneho vyhlásenia o nákladoch vrátane významných nákladových položiek; ďalej konštatuje, že výsledky webinárov využili projektoví a finanční pracovníci spoločného podniku pre čistý vodík na zlepšenie účinnosti *ex ante* kontrol pre nadchádzajúce výkazy nákladov týchto hlavných prijímateľov (platobná fáza);

32. oceňuje, že spoločný podnik pre čistý vodík vypracoval prístup týkajúci sa *ex post* auditu založený na riziku s cieľom znížiť svoju chybovosť prostredníctvom lepšie cielenej vzorky na odhalenie prijímateľov, ktorí sú najviac náchylní na chyby, a tým posilniť čistiaci účinok ich *ex post* auditov; považuje to za významnú pozitívnu zmenu v prístupe týkajúcom sa *ex post* auditu, keďže rámec vnútornej kontroly Komisie pre granty programu Horizont Európa neumožňuje stanoviť špecifické reprezentatívne vzorky spoločného podniku a následne vypočítať špecifickú reprezentatívnu a zvyškovú chybovosť spoločných podnikov;

33. konštatuje, že Dvor audítorov zistil, že spoločné podniky s dobre rozvinutým prístupom k *ex post* auditom založeným na riziku vykazujú zvyškovú chybovosť pod priemerom spoločných podnikov bez takéhoto prístupu z dôvodu systematickej identifikácie a auditu najrizikovejších prijímateľov;

([10]) Pokiaľ ide o grantové platobné transakcie testované u prijímateľov, prahová hodnota pre nahlásenie vyčísliteľných chýb je 1 % kontrolovaných nákladov.

Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok z predchádzajúcich rokov

34. konštatuje, že „pripomienky“ v osobitných výročných správach spoločného podniku pre čistý vodík v skutočnosti „nie sú časovo vymedzenými odporúčaniami“ Dvora audítorov; konštatuje, že Dvor audítorov každoročne tieto pripomienky kontroluje a posudzuje ich stav ako „otvorené“ alebo „uzavreté“;

35. konštatuje, že v prípade spoločného podniku pre čistý vodík boli všetky pripomienky z predchádzajúcich rokov uzavreté, pretože spoločný podnik pre čistý vodík prijal nápravné opatrenia počas roka 2022.